

Workshop om övervakning, belastning och riktvärden

Juha Salonsaari
Vattensamordnare
Avdelningen för miljöanalys

Workshop om övervakning, belastning och riktvärden

- 12.45-13.00 Inledning workshop.
- 13.00-13.15 Presentation om Stockholms miljöövervakning och recipientspecifika riktvärden/acceptabel belastning.
- 13.15-13.45 Workshop/diskussionspass i mindre grupper.
- 13.45-14.15 Gemensam diskussion och sammanfattning av gruppdiskussionerna.
- 14.15-14.45 Fika där lunchen serverades.
- 14.45-15.45 Återsamling och fortsättning i hörsalen.

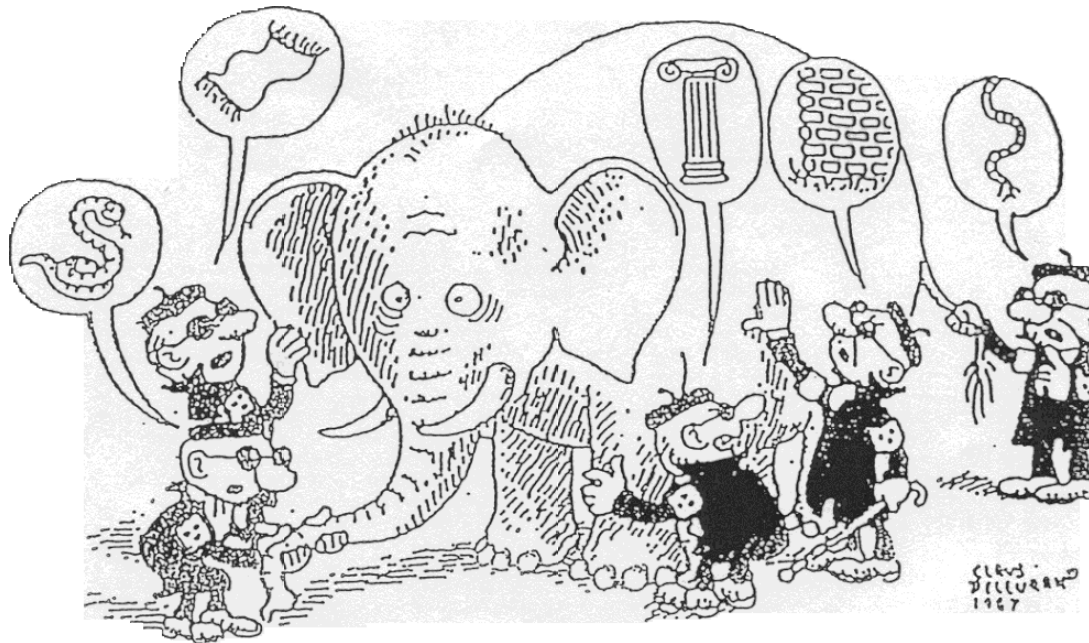
Frågeställningar som stöd i diskussionerna

- Hur ser miljöövervakning/recipientkontroll/samordnad recipientkontroll ut i era kommuner?
- Vem har ansvar för vad och vilka kvalitetsfaktorer/parametrar prioriteras?
- Skickas era data till nationella datavärdar? Varför/varför inte?
- Finns det behov av samordning och stöd inom MER för att stödja kommuner med att ta fram övervakningsprogram? Hur skulle man önska att detta sker i sådana fall?

- Använder ni riktvärden i tillsyn och provning?
- Är dessa i sådana fall specifika utifrån recipienternas "tålighet" eller generella?
- Hur är de framtagna? På vilken nivå har beslutet fattats?
- Finns det behov av samordning och stöd inom MER för att stödja kommuner med att ta fram recipientspecifika riktvärden? Hur skulle man önska att detta sker i sådana fall?

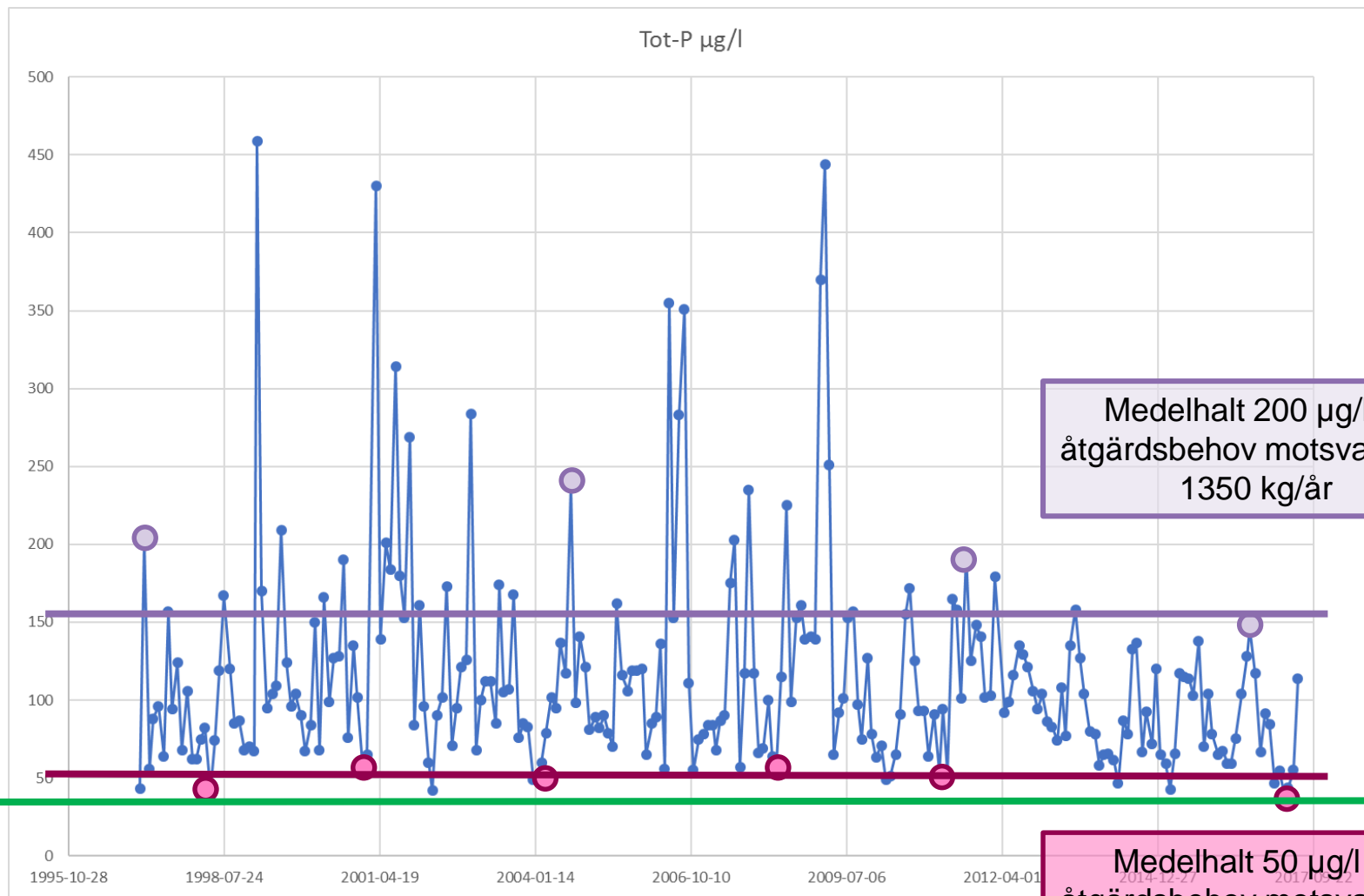

Crap in → crap out

Saknas data som har tillräcklig rumslig och tidsmässig upplösning riskerar man att prioritera fel och kasta pengar i sjön.

Totalfosfor i Bällstaån ger en bild av hur föränderlig vattenkemi kan vara

Gräns för god/måttlig status

Stockholms stad

Varför bedriver Stockholms stad miljöövervakning?

- Underlag för bedömning av kemisk och ekologisk ytvattenstatus
- Underlag för prioritering av förvaltningens tillsynsarbete
- Underlag för planering och exploatering
- Underlag för prioritering och uppföljning av stadens åtgärdsarbete för att uppnå god status.

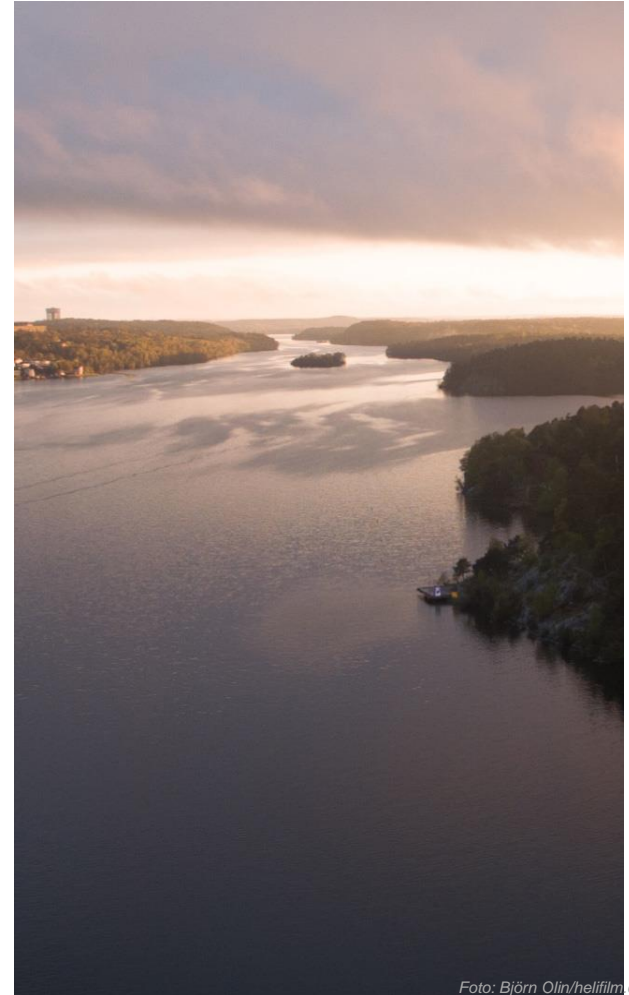

Foto: Björn Olin/helifilm.com

”Isbergseffekten”

- **Nationell miljöövervakningsdata** (opåverkade vatten). 1 i Stockholm (flodmynning)
- **Nationell screening av miljögifter** (påverkade vatten)
- **Regional miljöövervakningsdata** (både opåverkade och påverkade vatten). 1 i Stockholm (Bällstaån) i övrigt främst jordbrukspåverkade vatten.
- **Samordnad recipientkontroll** (påverkade vatten) Saltsjön.
- **Kommunal övervakning** (påverkade vatten). 23 vattenförekomster.
- **Recipientkontroll** (påverkade vatten) 23 vattenförekomster + ett antal övriga vatten.

Underlag till klassificering, modellering, MKN, åtgärder och internationell rapportering

Miljöövervakningsprogram för ekologisk status 2017-2022

Miljöförvaltningens miljögiftsövervakning och screening av miljögifter

Regelbundna mätningar i Miljöförvaltningens regi (1,5 Mkr/år):

- Ytvatten, årligen - 12 ggr/år
- Fisk, årligen (en gång tidig höst)
- Sediment, ungefär vart sjätte år
- Grundvatten, ungefär vart sjunde år

Särskilda undersökningar som underlag för de lokala åtgärdsprogrammen, exempelvis:

- Lokala sedimentundersökningar
- Källspårning genom mätningar av specifik ämnesgrupp i yt-, dag- och grundvatten

Screening av miljögifter i nya lokaler

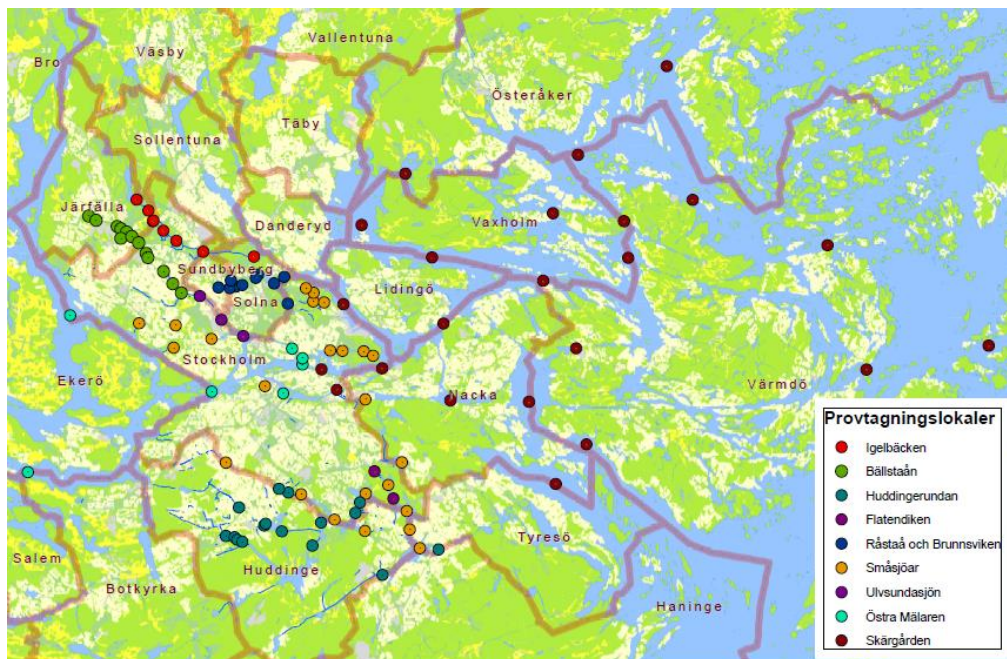
Miljöförvaltningens övervakning av kommunala strandbad

- 31 officiella strandbad i staden
- 18 av dem besöks av mer än 200 badgäster om dagen och är därför EU-bad
- Mätningar av bakterier.
- Besiktning av algblomning och eventuella föroreningar.
- 820 000 kr/år för tillsyn och provtagning.

Stockholms
stad

Stockholm Vatten och Avfalls övervakning

Var tas prover?

- Längs med gradienter (t ex från Slussen genom innerskärgården ut till ytterskärgården)
- På olika djup (ofta diskreta djup från ytan till botten i skärgården och i sjöarna)
- Nedströms kända lokala påverkanskällor
- I för vattenmassan representativ lokal

Vilka fys-kem-parametrar provtas?

- Näringsämnen (fosfor och kväve)
- Metaller
- Andra parametrar (t ex siktdjup, temperatur, syrgas, konduktivitet, etc.)

Även biologi provtas!

- Bakterier (*E. coli*, koliformer och enterokocker)
- Bottenfauna
- Plankton och klorofyll

Vilka anledningar har SVOA till övervakning av ytvatten?

- Samordnad recipientkontroll (t ex skärgården)
- Egen verksamhet (t ex Mälaren som vattentäkt eller mottagare av bräddvatten)
- Uppdrag av staden eller andra (t ex i sjöar vars tillrinnande dagvatten påverkats)
- Lokala åtgärdsprogram (t ex Ulvsundasjön)
- Samarbeten med andra kommuner (t ex Bällstaån och Igelbäcken)
- Kostnad omkring 5 Mkr årligen.

Riktvärden ska vara recipientspecifika

- Riktvärden för näringsämnen, metaller och andra miljöfarliga ämnen ska utgå ifrån de recipientspecifika förutsättningarna om MKN ska kunna nås.
- Använd därför INTE riktvärden från RTK 09.
- Räkna istället ut en acceptabel belastning och en acceptabel halt exempelvis genom att använda exempelvis OECD Management model för norden (Vollenweider and Kerekes, 1982)

Februari 2009

Förslag till riktvärden för dagvattenutsläpp

Regionala dagvattennätverket i Stockholms län

Riktvärdesgruppen

 Regionplane- och trafikkontoret
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Vatteninformation på Miljöbarometern

I webbverktyget [Miljöbarometern](http://www.miljobarometern.stockholm.se) presenteras mål, indikatorer, miljötillstånd och genomförda åtgärder.

www.miljobarometern.stockholm.se/vatten

Frågeställningar som stöd i diskussionerna

- Hur ser miljöövervakning/recipientkontroll/samordnad recipientkontroll ut i era kommuner?
- Vem har ansvar för vad och vilka kvalitetsfaktorer/parametrar prioriteras?
- Skickas era data till nationella datavärdar? Varför/varför inte?
- Finns det behov av samordning och stöd inom MER för att stödja kommuner med att ta fram övervakningsprogram? Hur skulle man önska att detta sker i sådana fall?

- Använder ni riktvärden i tillsyn och provning?
- Är dessa i sådana fall specifika utifrån recipienternas "tålighet" eller generella?
- Hur är de framtagna? På vilken nivå har beslutet fattats?
- Finns det behov av samordning och stöd inom MER för att stödja kommuner med att ta fram recipientspecifika riktvärden? Hur skulle man önska att detta sker i sådana fall?

